

G4U – Ghost for UNIX

A sok egyforma géppel ellátott vállalatoknál elterjedt eszköz a Symantec cég Ghost nevű programja. Ezen program korábbi verziója a gépek merevlemezéről egy teljes másolatot képes készíteni, amelyet felhasználva később rendszerösszeomlás vagy hibás működés esetén hamar vissza tudjuk állítani az eredeti állapotot. Az újabb kiadások képesek csak a fájlrendszer szintjén végezni ezt a tevékenységet, illetve rögtön hálózatra vagy optikai tárra írni a másolatot. A legújabb kiadás ezt a tudást kiegészíti egy általános biztonsági mentés funkcióval is.

© Kiskapu Kft. Minden jog fenntartva

Szegény ember vízzel főz

A UNIX világban igazából mindig is megvolt az az eszköz, amelynek az üres helyét a Windows rendszerek esetén a Ghost betölti: ez a program a dd. A nevének eredete homályba vész, legnagyobb esélye a Disk Dump rövidítésének van, amely teljes mértékben fedi a program tudását. Szinte mindent tud, amire szükségünk van, képes egy egész merevlemez kimenteni egy másik állományba, illetve akár egy-egy partíciót is, illetve a lemezek egy meghatározott részletét is. A dd azonban nem mindenható, sok hiányossága van az újabb Ghost verziókkal szemben. Az egyik ilyen hiányosság, hogy nem érti a fájlrendszert, s ezért egy alig megtöltött nagyobb merevlemez teljes egészében lemásol, holott elég lenne csak azt a részét, ahol hasznos adat van. A dd további hiányosságaiért a UNIX rendszerekben megtalálható többi program bőségesen kárpótol minket. A tar nevű program remek eszköz arra, hogy egy nagy archív állományba tegyük tömörítve a menteni kívánt állományainkat, illetve akár az egész rendszert egyben le tudjuk menteni, majd visszaállítani. A dump és a restore páros pedig növekményes mentést képes készíteni az állományainkról. A legnagyobb hiányossága a dd programnak az, hogy a működéséhez futó UNIX rendszerre van szükség.

Sok apró próbálkozás van arra, hogy a dd köré egy univerzális mentéseket elvégző keretet tegyenek, s az egyik legjobb ilyen próbálkozás a NetBSD rendszermagot használó G4U, amelyet – mint önálló operációs rendszert – flopira vagy CD/DVD lemeze írva tudunk indítani.

Honnan, mivel és hogyan

A BootCD készítéséhez egyszerűen le kell töltenünk a legújabb ISO állományt a <http://www.feyrer.de/g4u/g4u-2.1.iso> címről, amelyet fel kell írunk egy üres lemeze. A teljes körű működéshez szükségünk lesz egy combosabb FTP tárterületre és egy DHCP szerverre is, ezeken kívül 100 vagy 1000 Mbit-es helyi hálózat sem hátrány.

A G4U alapvetően a dd programot használja a mentés elkészítésére, azonban ehhez egy könnyen kezelhető felületet is ad. A dd kimenetét kétfelé tudjuk irányítani: egy másik merevlemezre vagy egy FTP tárterületre. Az első esetben bitről-bitre tudunk teljes lemezt vagy partíciót másolni egyik lemezről a másik lemeze, illetve egyik partícióról a másik partícióra. Ha FTP szervert szeretnénk használni, akkor az adatforgalom várható nagysága és a tárterületet szűkössége okán az átvitelt gz ip programmal tömöríti a G4U. DHCP szerverre is csak ez utóbbi esetben van szükségünk.

Üzem közben

A G4U elindításához ellenőrizzük, hogy a kiválasztott számítógép a CD meghajtót fogja induláshoz először ellenőrizni, majd tegyük bele az elkészített lemezt és indítsuk el a gépet. A BSD világban teljesen megszokott módon indul el a rendszermag, a Linux felhasználóknak kissé szokatlan lehet az információk sorrendje és kiírás módja. A G4U a legújabb vagy az egzotikus hardvereket leszámítva szinte az összes számítógépben eligazodik a számára szükséges eszközök között, hiszen csak egyszerű szöveges módot és a hálózati kártyát kell használnia. A program sikeres elindulása után az 1. ábrán látható képernyő fogad majd minket, amelyen minden fontos információ megtalálható.

Lemezről lemeze, partícióról partícióra

Iskolai körülmények között az egyik leggyorsabb klónozási módszer, amikor egy feltelepített és készre konfigurált számítógépet közvetlenül lemeze-ről lemeze-re másoljuk, így akár 30-40 MB-át adatátvitelt is el tudunk érni másodpercenként, persze csak ilyen tudású géppel és új merevlemezekkel. Átlagos gépek esetén ez a sebesség lecsökkenhet 10-15 MB-átra is. A módszernek egyetlen hátránya van, ugyanis szét kell szedni a gépet, amelyet esetleg garanciális zárral ellátott gépeknél nem tudunk megtenni.

```

wd2 wd3 sd0 sd1 sd2 sd3.
-----
Welcome to g4u Harddisk Image Cloning V2.1!
-----
Commands:
* Upload disk-image to FTP:  [GZIP=1] uploaddisk serverIP [image] [disk]
* Upload partition to FTP:  [GZIP=1] uploadpart serverIP [image] [disk+part]
* Install harddisk from FTP: slurpdisk serverIP [image] [disk]
* Install partition from FTP: slurppart serverIP [image] [disk+part]
* Copy disks locally:       copydisk disk0 disk1
* Copy partitions locally:  copypart disk+part0 disk+part1
* List all disks:          disks
* List partitions:        parts disk
* See all devices:         dmesg
* This screen:            help
-----
[disk] defaults to wd0 for first IDE disk, [disk+part] defaults to wd0d for
the whole first IDE disk. Use wd1 for second IDE disk, sd0 for first SCSI
disk, etc. Default image for slurpdisk is 'rwd0d.gz'.
-----
Enjoy!                               Send comments to hubert@feyrer.de
                                       Donate at paypal@feyrer.de !
                                       http://www.feyrer.de/g4u/
-----
g4u>
    
```

1. ábra A főmenü

A másoláshoz a

```
copydisk wd0 wd1
```

parancsot kell kiadnunk, amelyben a wd0 és a wd1 IDE lemezek, s a

```
disks
```

parancs fogja kiírni a G4U által meg-
talált lemezek nevét és adatait:

```

wd0 at pciide0 channel 0 drive 0:
wd0: drive supports 16-sector pio
↳ transfers, lba addressing
wd0: 6149 MB, 13328 cyl, 15 head,
↳ 63 sec, 512 bytes/sect x
↳ 12594960 sectors
wd0: 32-bit data port
wd0: drive supports PIO mode 4,
↳ DMA mode 2, Ultra-DMA mode 2
wd0(pciide0:0:0): using PIO
↳ mode 4, Ultra-DMA mode 2
↳ (using DMA data transfers)
    
```

Mentés FTP szerverre

Nagyon kényelmes megoldás, hogy a G4U képes a mentett adatokat tömörítve feltölteni egy FTP szerverre. Ehhez szükséges egy olyan FTP szerver, amelyik akár 20-30 Gbyte-os fájlokat képes kezelni. A feltöltés adatátviteli sebességét két tényező befolyásolja: a kliens gép teljesítménye és a hálózat sávszélessége. A gép teljesítménye a tömörítés sebességét nagyban meghatározza, bár képesek vagyunk egy kilenc fokozatú skálán meghatározni a leggyorsabb működés és a legkisebb méret között dönteni, mindegyik fokozat processzorigényes. Egy korszerű P4-3G processzor is csak 5-6 Mbyte

adatot képes tömöríteni másodpercenként, egy átlagos 2-3 éves számítógép pedig csak 2-3 Mbyte adatot tud összenyomni. Mégis érdemes a legnagyobb tömörítést választanunk – amely akár kétszer annyi ideig is eltarthat – mivel feltölteni egyszer kell, letölteni általában többször is: a kicsomagolás pedig sokkal gyorsabb! A feltöltéshez a

```
uploaddisk 192.168.1.1 gep.gz wd0
```

parancsot tudjuk használni, ahol az IP cím az FTP szerver címe vagy neve, a következő paraméter a feltöltött állomány neve, s végül ezt követi a lemez neve. Figyeljünk oda arra, hogy a program az install felhasználonévét használja az FTP műveletekhez, így hozunk létre egy ilyen hozzáférést a szerveren. A feltöltés során a program folyamatosan közli a már felmásolt adatmennyiséget és az átlagsebességet. A lemez méretéből meg tudjuk becsülni a feltöltési folyamat idejét.

A fenti parancs elé írt

```
GZIP=n
```

hatására a megadott szám szerint fog tömöríteni, ahol az 1 jelenti a leggyorsabb és a 9 a legkisebb eredményt, a program alapértelmezésben 5-ös fokozatot használ.

Visszaállítás FTP szerverről

A mentett lemez visszaállítása egy parancsot igényel, amely teljesen hasonló a feltöltéshez:

```
slurpdisk 192.168.1.1 gep.gz wd0
```

A program rákérdez az FTP jelszóra, majd elkezd letölteni és felmásolni a tömörített lemezmasolatot.

Néhány érdekesség

Ha nincs tele a lemez, amit mentenénk, akkor érdemes azt üres állománnyal feltölteni, így az FTP szerveren a tömörítés miatt helyet tudunk spórolni. Érdemes a felesleges állományokat kitörölni, így ennyivel kevesebb adatot kell mozgatnunk. A Windows gépeket úgy telepítsük, hogy egy kisebb rendszerpartíciót hozunk létre, amelyre minden program felfér, s az adatokhoz egy másik partíciót hozunk létre.

Ha nincs DHCP szerverünk, akkor tudunk kézzel IP címet rendelni a gépben lévő kártyához, azonban ennek a neve nem a (Linux alatt) megszokott eth0, hanem a gyártóra utal a név.

A kártyákról az

```
ifconfig -a
```

parancs ad tájékoztatást, így például RealTek kártyához az

```

ifconfig r10 1.2.3.4 netmask
↳ 255.255.255.0
route add default 1.2.3.254
    
```

parancsokkal tudunk IP címet és alapértelmezett átjárót rendelni. Végül sok sikert kívánok a program használatához, iskolai környezetben – vagyis sok egyforma géppel és vékony penztálcával – ideális eszköz.

Auth Gábor

(auth.gabor@enaplo.hu)

Egy pécsi középiskolában informatikát és programozást oktat.

Tíz éve botlott először a UNIX rendszerekbe, 7 év Linux használat után kapta el a FreeBSD látat, amiből máig nem tudott kigyógyulni.

KAPCSOLÓDÓ CÍMEK

A cikkben említett fájlok:

➔ <http://user.enaplo.hu/~auth.gabor/pov/>